

VERITAS

Történetkutató Intézet és Levéltár

Tartalom

- **Hírek**
- **Olvasnivaló:**
  - *Apponyi Albert a reneszánsz ember*
  - *Nyilas terrororganizációk a Horthy-korszakban*
  - *Eduard von Taaffe osztrák miniszterelnök 144 éve lépett hivatalba*
  - *A Magyar Bibliophil Társaság 1920-as megalakulása*
- **Cikkajánló**
- **Adatkezelési tájékoztató**

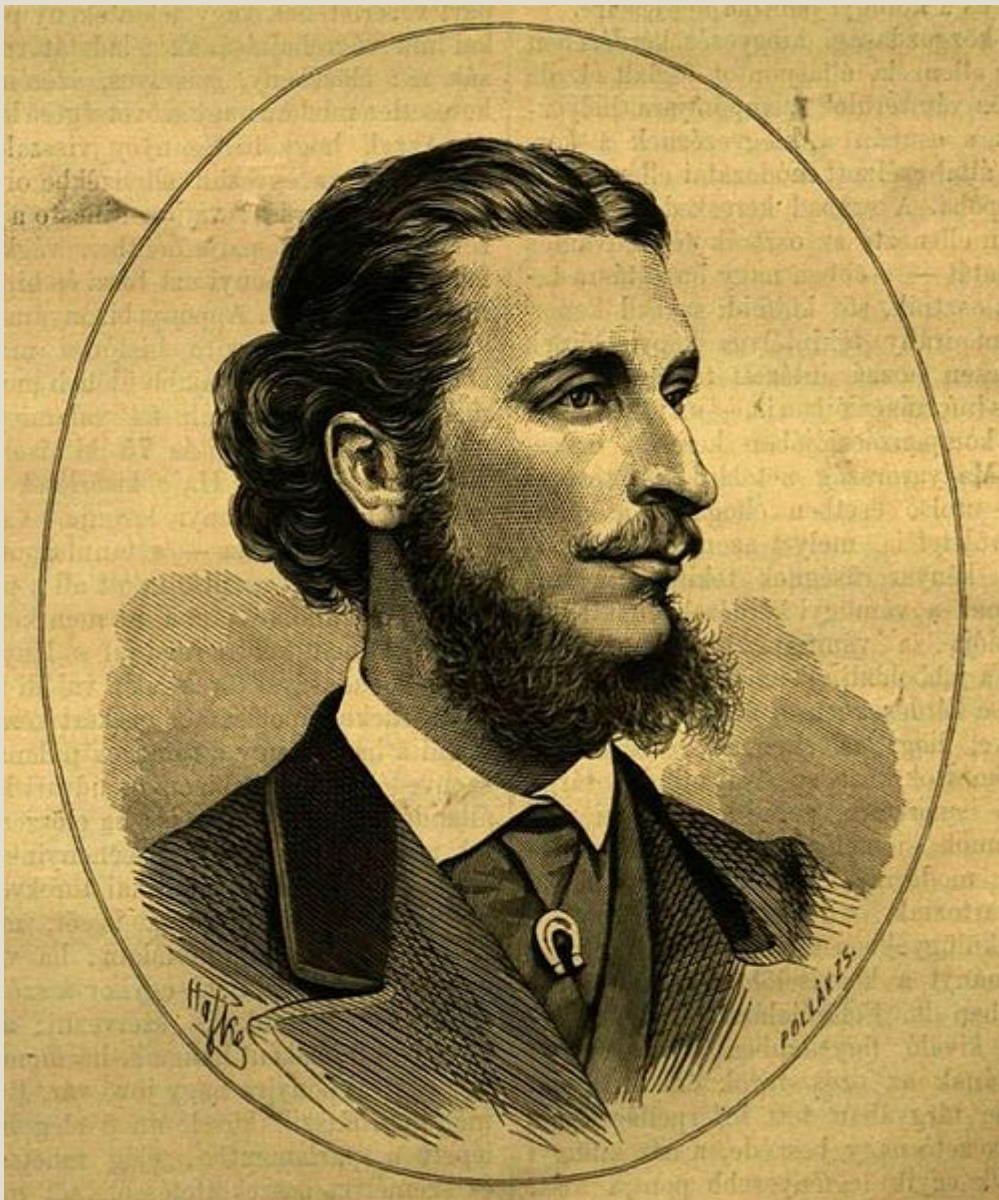
Hírek

2023. május 11-12-én rendezte meg a Vajdasági Magyar Képző-, Kutató- és Kulturális Központ az *1848 – A térség reménysége* című történeti konferenciát. A Petőfi 200 emlékév és az 1848-49-es magyar forradalom és szabadságharc 175. évfordulója alkalmából megvalósult tudományos rendezvényen **Hermann Róbert**, intézetünk csoportvezetője *Az 1849. július 14-i kishegyesi ütközet az osztrák források tükrében* címmel tartott előadást.

Az Erdélyi Szalon Kiadó gondozásában megjelent Folkusházy Lajos és Bengyel Sándor: *A királypucss katonai története 1921* című kötete, amely a szerzőpáros 1922-ben kiadott könyvének újraszerkesztett,

jegyzetekkel ellátott változata. A kötet szerkesztői: **Veszprémy László Bernát**, intézetünk korábbi munkatársa, valamint **Ligeti Dávid**, intézetünk tudományos főmunkatársa.

Olvasnivaló

Apponyi Albert a reneszánsz ember

Százhetvenhét esztendővel ezelőtt, 1846. május 29-én született gróf nagyapponyi Apponyi Albert. Ha visszatekintünk több mint hat évtizedet felölelő közéleti pályafutására, megállapíthatjuk, hogy igazi reneszánsz ember volt. Poliglott alkatként kiválóan tudott angolul, franciául, németül, olaszul és spanyolul, bár nyolcvanegy éves korában egy nemzetközi sajtótájékoztatón elnézést kért az újságíróktól, ha nem tudna spanyolul válaszolni, de spanyol nyelvtudása már megkopott. 1907-ben a Lex Apponyi vitájában felállt és egy

képviselőt a hibásan idézett latin közmondás miatt helyretett a declinatio és coniugatio szabályaiból.

Kép forrása: Vasárnapi Ujság, 1878. május 19.

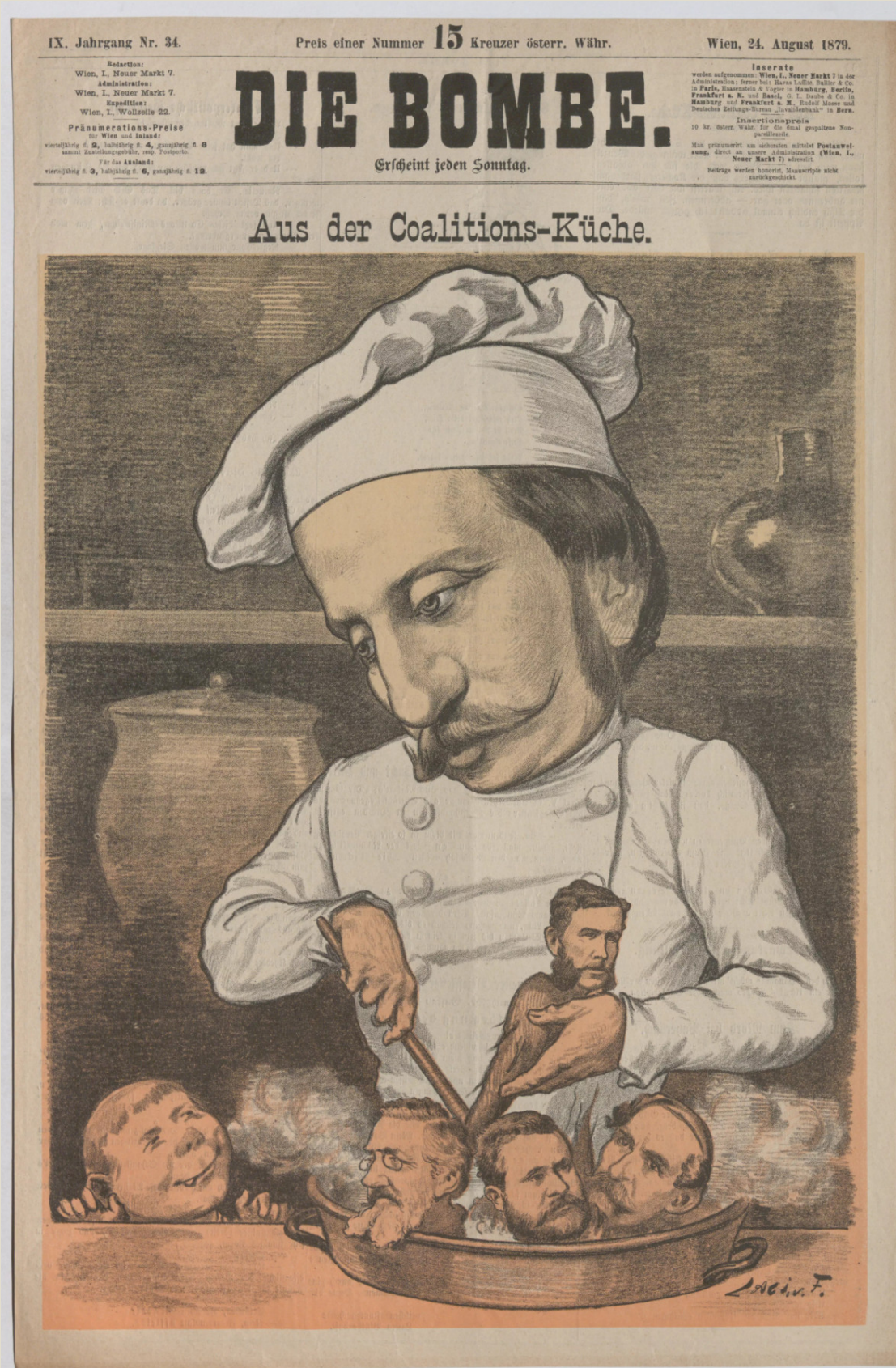
[Anka László teljes cikke itt olvasható el](#)

Nyilas terrorszervezetek a Horthy-korszakban

A nyilas szervezkedések a kezdettől fogva militáris jellegűek voltak, hiszen szinte valamennyi illegális mozgalom saját erőszakszervezettel rendelkezett. Ennek a fajta pártszolgálatnak az elsődleges célja a nyilas puccs elősegítése volt, amit Szalay Pál párttag is megfogalmazott 1939 augusztusában, a nyilaskeresztes ifjúsági szervezet fegyveres gyakorlatán: „*fő célunk a hatalom átvétele. Azért jöttünk össze, hogy előkészüljünk terrorisztikus esetekre is, ahol mi fogjuk ellátni a rendőri szolgálatot, és mi fogjuk végezni az internálásokat is.*” A nyilas vezetés azonban nem elégedett meg az önkéntes katonai alakulatokkal, ezért két terrorszervezetet is létrehozott a párton belül. Az első 1938-ban *Barcsay* alapította *Fekete Front* (FF) néven. Tevékenységi körük a hírszerzéssel is kibővült, a tagok ugyanis számos szociáldemokrata és zsidó szervezetekbe is beépültek az információszerezés végett. A terrorszervezethez számos erőszakos cselekmény volt köthető, amelyek közül az egyik leghíresebb a Dohány utcai zsinagóga elleni merénylet volt 1939 februárjában.

[Drócsa Izabella teljes cikke itt olvasható el!](#)

Eduard von Taaffe osztrák miniszterelnök 144 éve lépett hivatalba

A dualizmus korának 51 éves fennállása alatt Tisza Kálmán közel 15 évig (1875–1890) töltötte be a magyar miniszterelnöki posztot. Magyarországnak egy máig meghatározó időszaka a Tisza-korszak. Tisza hivatali ideje, mint miniszterelnök 14 év, 4 hónap, 22 nap, összesen 5258 nap. Ám nem egyedülálló a magyar példa, hiszen szinte ugyanabban az időszakban, Ausztriában is hosszú ideig, több mint 14 évig (1879–1893) ugyanaz a személy töltötte be a kormányfői pozíciót: Eduard von Taaffe. Taaffe második miniszterelnöki hivatali ideje 14 év, 3 hónap, 6 nap, összesen 5211 nap. A hivatalban eltöltött időt tekintve Tisza nyert Taaffe-val szemben 47 nappal (Amennyiben nem számoljuk Taaffe első miniszterelnöki ciklusát).

Kép forrása: <https://www.wienmuseum.at/en/>

[Kárbín Ákos teljes cikke itt olvasható el](#)

A Magyar Bibliophil Társaság 1920-as megalakulása

A legújabb könyvművészeti törekvések hazai térnyerésével és a művészi kiállítású amatőr-bibliofil könyvek iránti gyűjtési kedv fellendülésével egyidejűleg a magyar könyvkedvelők is megalakították saját szervezeteiket és fórumaikat, hogy törekvéseiket hathatósabban képviseljék. Bár a szép könyvek 19. század végi gyűjtőjeként és propagálójaként is ismert Szana Tamás író, szerkesztő, műkritikus már az 1890-es években arról ábrándozott, hogy a hazai könyvamatőrök egyesületbe szerveződnek és a fővárosban fontos könyvárveréseket tartanak, álma beteljesüléséig néhány évtizednek el kellett telnie.

[Farkas Judit teljes cikke itt olvasható el](#)

Cikkajánló

Grósz Károly és a nemzeti kérdés

Az archívNET idei második számában olvasható **Seres Attila** „*A nemzeti kérdés sikeresen megoldható a szocializmus keretei között*” – *Ukrán és magyar levéltári dokumentumok Grósz Károly 1989. április 3-i kárpátaljai körútjáról* című tanulmányának első része.

[Seres Attila teljes cikke itt olvasható el](#)

Petőfi-beszélgetések: Hermann Róbert

„A magyar nemzet 1848–49-ben mutatta a legjobb arcát a világnak” – **Hermann Róbertet** Petőfi Sándor szabadságharcban betöltött szerepéről Owaimer Oliver és Radnai Dániel Szabolcs kérdezte.

[Hermann Róberttel készült interjú itt olvasható el](#)

Trianoni utóhatások(k), következmények

A l'Harmattan és a Károli Gáspár Református Egyetem közös kiadásában, **Bognár Zalán** és **Rigó Róbert** szerkesztésében *Trianoni utóhatások(k), következmények* címmel tanulmánykötet jelent meg. Az opus tartalmazza többek közt **Anka László**, **Bertalan Péter**, **Ligeti Dávid** és **Ujváry Gábor** írását is.

[Ligeti Dávid tanulmánya itt olvasható el](#)

Az új adatkezelési tájékoztatónkat [itt tudja elolvasni](#):

A VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár kizárólag a saját rendezvényeivel és programjaival kapcsolatos meghívók és értesítők küldésére használta fel eddig az Ön személyes adatait (név és e-mail cím), azokat harmadik félnek nem adja át a jövőben sem. Ha nem ért egyet az Ön személyes adatainak (név, e-mail cím) további kezelésével, és a jövőben nem szeretne hírlevél formájában értesülni a VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár legújabb híreiről, rendezvényeiről és programjairól, akkor kérjük, hogy jelezze ezt az info@veritas.gov.hu címen! Ebben az esetben véglegesen és helyreállíthatatlanul töröljük Önt az adatbázisunkból. Ha az adatkezeléssel kapcsolatban bármilyen kérdése vagy észrevétele van, akkor forduljon hozzánk az info@veritas.gov.hu e-mail címen.

Bízunk benne, hogy továbbra is figyelemmel kíséri a VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár tevékenységét.

Copyright © VERITAS INTÉZET ÉS LEVÉLTÁR

Nem szeretne több hírlevelet kapni? [Ide kattintva iratkozhat le.](#)